

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

13 januari 1999

VOORSTEL VAN DECREET

**– van de heer Gilbert Vanleenhove, mevrouw Marleen Vanderpoorten,
de heren René Swinnen, Chris Vandenbroeke en Ludo Sannen –**

houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Algemene toelichting

In het huidige onderwijsbeleid wordt veel belang gehecht aan inspraak en participatie van alle onderwijsactoren. Als tegenhanger voor de grotere autonomie van de scholen werden participatie- en inspraakstructuren in het leven geroepen.

Zo participeren bijvoorbeeld vakorganisaties in de onderhandelings- en overlegcomités in het gemeenschaps- en officieel gesubsidieerd onderwijs en in de lokale onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs. Ouders of studenten, personeelsleden en de lokale gemeenschap krijgen medezeggenschap via de lokale raden in het gemeenschapsonderwijs, de participatieraden in het gesubsidieerd onderwijs, de academische raden en de studentenraden in het hoger onderwijs. Leerlingenraden zijn actief in heel wat scholen en de oprichting ervan wordt via een ander decretaal initiatief duidelijk gestimuleerd. Overigens kondigt de beleidsbrief Onderwijs Beleidsprioriteiten 1998-1999 ook de oprichting aan, binnen het departement Onderwijs, van informatiepunten met betrekking tot de rechten en plichten en de inspraakmogelijkheden van leerlingen en ouders in het onderwijs. Daarnaast, aldus de beleidsbrief, zal met sturing vanuit het departement Onderwijs en in samenspraak met de Koning Boudewijnstichting een steunpunt worden voorbereid dat projecten rond leerlingenparticipatie voor en met scholen ondersteunt.

Dat alles past in één van de drie hoofdlijnen van het Vlaamse onderwijsbeleid, zoals ze werden uitgeschreven in het Vlaamse regeerakkoord: "het 'samen school maken', waarbij scholen mee gedragen worden door leraren, ouders, leerlingen en de lokale gemeenschap in samenspel met of in de inrichtende machten".

Daarenboven doet de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, bij de voorbereiding van zijn beleid ook een beroep op enkele specifieke adviesorganen, zoals bijvoorbeeld de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) enzovoort.

Inspraak en participatie kunnen echter alleen maar een meerwaarde bieden, als inzicht in de onderwijsstructuren, het onderwijsbeleid en de onderwijswetgeving, de pedagogische principes en het

schoolbeleid een basisgegeven is. Organisaties die aan de onderwijsactoren ondersteuning en vorming bieden om inspraak en participatie zinvol te laten plaatsvinden, moeten daarom ook de nodige middelen krijgen om die taak autonoom en op afdoende wijze te kunnen vervullen. Het decreet betreffende de subsidiëring van de ondersteuningscentra van ouderverenigingen kan hierbij als voorbeeld dienen.

Het voorstel van decreet dat thans ter bespreking voorligt, zorgt voor een structurele subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen die de genoemde ondersteuning en vorming organiseren voor studenten en leerlingen en die hun op die manier volwaardige kansen bieden om zich, via democratische weg, een mening te vormen en die te uiten.

Twee organisaties komen hiervoor vandaag in aanmerking: de Vereniging van Vlaamse Studenten vzw (VVS) en de nog maar recentelijk opgerichte Vlaamse Scholierenkoepel vzw (VSK).

Tot en met 1998 konden beide verenigingen erkend en gesubsidieerd worden volgens de normen, bepaald in het vroegere decreet op het Landelijk Jeugdwerk. Voor de Vereniging van Vlaamse Studenten vzw was dat inderdaad het geval. Daarnaast ontving die vereniging sinds enkele jaren vanwege het departement Onderwijs een financiële ondersteuning voor de uitgave van haar tijdschrift en werd er ook een gedetacheerde leerkracht ter beschikking gesteld.

Op 1 januari 1999 treedt het nieuwe decreet houdende de erkenning van het landelijk georganiseerd jeugdwerk in werking. Beide koepelverenigingen kunnen binnen dat nieuwe decreet echter op termijn geen subsidie meer verwachten, aangezien zij niet aan de criteria kunnen voldoen.

Het is niet aanvaardbaar dat studenten- en leerlingenkoepelverenigingen door gebrek aan middelen zouden verdwijnen. Anderzijds lijkt het logisch dat een koepelvereniging die zich geheel en al organiseert en beweegt binnen het onderwijsbeleidsdomein, erkend en gesubsidieerd wordt door het departement Onderwijs. Het thans voorliggende voorstel van decreet voorziet hierin.

Als tegenprestatie wordt van de koepelverenigingen verwacht dat ze effectief vorming en ondersteuning organiseren voor hun doelgroep en dat ze op verzoek advies verlenen aan de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, of meewerken aan door hem ingestelde onderzoeken.

Artikelsgewijze toelichting

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Enkele termen die verder in het decreet en in de toelichting gehanteerd worden, worden hier gedefinieerd. Het betreft de termen "koepelvereniging", "studentenkoepelvereniging", "leerlingenkoepelvereniging", "vorming", "leerlingen" en "studenten".

Artikel 3

Dit artikel behoeft geen commentaar.

HOOFDSTUK II

Subsidiëringsvoorwaarden

Artikel 4

Het decreet heeft alleen betrekking op zelforganisaties van studenten en leerlingen aan onderwijsinstellingen die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 5

De gesubsidieerde koepelverenigingen krijgen van de decreetgever een welbepaalde opdracht. Zij dienen aan studenten en leerlingen vorming aan te bieden met het oog op deelname aan de diverse al dan niet decretale inspraak- en beheersorganen op het gebied van onderwijs. Het betreft hier in de eerste plaats organen als leerlingen- en studentenraden, maar vanzelfsprekend worden ook andere adviesraden of beheersorganen bedoeld waarin de

koepelverenigingen decretaal of op verzoek van de Vlaamse regering of van de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, inspraak krijgen.

Artikel 6

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 7

Om op een correcte en objectieve manier een koepelvereniging (verder) te subsidiëren, worden algemene en specifieke voorwaarden vastgelegd die op een eenvoudige administratieve wijze te controleren zijn. Met de controle wordt de afdeling Beleidscoördinatie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, departement Onderwijs, belast. Die afdeling doet op dit ogenblik reeds de administratieve controle op de projectsubsidie die bijvoorbeeld de Vereniging van Vlaamse Studenten ontvangt voor de publicatie van haar tijdschrift.

Dit artikel omschrijft de algemene subsidiëringsvoorwaarden :

1° De koepelverenigingen dienen over rechtspersoonlijkheid te beschikken. Hierdoor heeft de overheid een rechtstreeks aanspreekpunt, wat onder meer van belang kan zijn bij eventuele juridische betwistingen. Bovendien biedt deze bepaling de garantie dat de subsidie op de eigen rekening van de rechtspersoon gestort kan worden.

De rechtspersoonlijkheid neemt de vorm aan van een vereniging zonder winstoogmerk, overeenkomstig de wet van 27 juni 1921. Bij de administratieve controle door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt nagezien of de koepelvereniging alle verplichtingen, voortvloeiend uit de aangenomen rechtspersoonlijkheid, nakomt.

Er doet zich een probleem voor bij de leerlingenkoepelverenigingen, waar nagenoeg uitsluitend minderjarigen deel uitmaken van de algemene vergadering en de raad van bestuur. Volgens de regels van het personen- en familierecht (Burgerlijk Wetboek) is een minderjarige handelingsonbekwaam. Dat betekent onder meer dat een minderjarige geen rechtsgeldige contracten kan afsluiten met derden of rechtsgeldig

kan stemmen in een vennootschap, tenzij hij of zij ontvoogd werd.

Om die redenen is het noodzakelijk dat de ouders van de leerlingen die in de algemene vergadering of in de raad van bestuur zitting hebben, een schriftelijke volmacht geven waarin bepaald wordt dat hun kind ten volle aan de werking van de rechtspersoon mag deelnemen. Die ouders zijn dan ook volledig verantwoordelijk.

Dat leerlingen op die manier toch rechtstreeks kunnen deelnemen aan het bestuur van de koepelvereniging, weerspiegelt het onafhankelijke en democratische draagvlak ervan.

- 2° Opdat de koepelvereniging gemakkelijk geïnspecteerd zou kunnen worden, moeten alle gegevens in het Nederlands ter beschikking zijn.
- 3° Financiële controle inzake de aanwending van de subsidies moet altijd mogelijk zijn. Daarom moet de koepelvereniging een boekhouding voeren volgens een model dat door de Vlaamse regering wordt goedgekeurd.
- 4° Het werkingsverslag kan een belangrijk element zijn in de administratieve controle met het oog op het behoud van de subsidiëring van de vereniging.

Artikel 8

Deze specifieke subsidiëringcriteria bepalen de graad van representativiteit waaraan de koepelverenigingen moeten voldoen. De vastgelegde normen bouwen voort op de realiteit van de bestaande studenten- en leerlingenkoepelverenigingen. Bovendien garandeert dit artikel een voldoende grote geografische spreiding om het landelijke karakter van de koepelvereniging aan te tonen.

HOOFDSTUK III

Subsidies

Artikel 9

Dit artikel bepaalt de wijze van subsidiëring, dit is in drie verschillende vormen : personeelssubsidie, werkingsubsidie en projectsubsidie. De perso-

neelssubsidie is een structureel budget voor lonen, waarbij de koepelverenigingen zowel zelf personeel aan kunnen werven als detacheringen aan het departement terug kunnen betalen. De werkingsubsidie vindt plaats op basis van de werking van het afgelopen jaar en de projectsubsiëring is toekomstgericht en gebaseerd op een actieplan.

De Vlaamse regering bepaalt de specifieke normen en voorwaarden volgens dewelke de diverse subsidies worden berekend en toegekend.

HOOFDSTUK IV

Rechten en plichten

Artikel 10

Dit artikel legt voorwaarden op die ervoor moeten zorgen dat de koepelvereniging bijdraagt tot de vorming van de doelgroep en daarbij een voldoende en objectief controleerbare actieradius ontwikkelt.

Artikel 11

Op verzoek van de Vlaamse regering is een gesubsidieerde koepelvereniging verplicht mee te werken aan onderzoeken aangaande het participatiebeleid in het onderwijs.

Artikel 12

De gesubsidieerde koepelverenigingen dienen de Vlaamse regering op haar verzoek te adviseren aangaande beleidsaangelegenheden die betrekking hebben op de doelgroep en de doelstellingen van de koepelverenigingen. Daartoe kunnen zij in de bestaande adviesraden worden opgenomen.

Artikel 13

Dit artikel zorgt ervoor dat de gesubsidieerde koepelverenigingen ten volle artikelen 5, 11 en 12 van dit decreet kunnen naleven.

HOOFDSTUK V

Controle en sancties

Artikel 14

Evenals de scholen worden de koepelverenigingen gecontroleerd door de verificatiediensten.

Artikel 15

Bij onregelmatigheden moeten verkregen middelen teruggestort worden, evenwel met inachtna-
me van de rechten van verdediging.

HOOFDSTUK VI

Inwerkingtreding

Artikel 16

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Gilbert VANLEENHOVE
Marleen VANDERPOORTEN
René SWINNEN
Chris VANDENBROEKE
Ludo SANNEN

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan wordt verstaan onder :

- 1° koepelvereniging : een studentenkoepelvereniging of een leerlingenkoepelvereniging ;
- 2° studentenkoepelvereniging : de koepelvereniging van aan Vlaamse universiteiten en/of hogescholen verbonden plaatselijke studentenraden ;
- 3° leerlingenkoepelvereniging : de koepelvereniging van aan Vlaamse secundaire onderwijsinstellingen verbonden plaatselijke leerlingenraden ;
- 4° vorming : een qua onderwijsbeleid relevante opleiding en begeleiding van studenten en/of leerlingen van ten minste drie uur en voor ten minste tien deelnemers ;
- 5° leerlingen : personen, ingeschreven in het stamboek van een onderwijsinstelling voor secundair onderwijs die een gedeelte van de vakken of alle vakken volgen, gedurende het volledige schooljaar of een deel van het schooljaar ;
- 6° studenten : personen, ingeschreven in een instelling voor hoger onderwijs.

Artikel 3

Onder de in dit decreet vastgelegde voorwaarden, verleent de Vlaamse regering subsidies aan studenten- en leerlingenkoepelverenigingen.

HOOFDSTUK II

Subsidiëringsvoorwaarden

Artikel 4

Alleen koepelverenigingen, werkzaam voor en geleid door leerlingen en studenten aan onderwijsinstellingen, erkend door de Vlaamse Gemeenschap, komen in aanmerking voor de toepassing van dit decreet.

Artikel 5

De koepelvereniging moet blijkens haar statuten tot doel hebben studenten en leerlingen vorming en ondersteuning te bieden, met het oog op participatie in de diverse inspraak- en beheersorganen op het gebied van onderwijs.

Artikel 6

Uit de statuten en werking moet blijken dat de koepelvereniging de principes en de regels van de democratie aanvaardt en tevens het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en het Internationaal verdrag betreffende de Rechten van het Kind onderschrijft.

Artikel 7

De koepelvereniging moet verder :

- 1° opgericht zijn op particulier initiatief in de vorm van een vereniging zonder winstgevend doel, overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 ;
- 2° haar zetel hebben in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Op de zetel moeten in het Nederlands de nodige bewijsstukken en documenten waaruit blijkt dat aan de subsidiëringsvoorwaarden is voldaan voorhanden zijn en ter beschikking gesteld worden voor onderzoek door de administratie ;
- 3° een boekhouding voeren volgens een model dat door de Vlaamse regering wordt goedgekeurd ;

4° jaarlijks een door de algemene vergadering goedgekeurd werkingsverslag bij de administratie indienen.

- bijdragen in afzonderlijke publicaties, brochures of documentatie ;
- vormingsactiviteiten en initiatieven van deskundigheidsbevordering.

Artikel 8

Inzake representativiteit voldoen de koepelverenigingen aan de volgende voorwaarden :

- studentenkoepelvereniging : overkoepelt ten minste tien studentenraden van een universiteit of hogeschool, uit ten minste tien verschillende studierichtingen en uit ten minste drie Vlaamse provincies met inbegrip van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ;
- leerlingenkoepelvereniging : overkoepelt ten minste vijftig leerlingenraden van een secundaire school uit ten minste vier Vlaamse provincies met inbegrip van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Alle onderwijsvormen dienen daarin vertegenwoordigd te zijn.

HOOFDSTUK III

Subsidies

Artikel 9

De subsidie wordt toegekend voor de werkingsuitgaven en de personeelsuitgaven van het afgelopen jaar en voor uitgaven inzake projecten.

De Vlaamse regering bepaalt de subsidiëeringsnormen en -voorwaarden.

HOOFDSTUK IV

Rechten en plichten

Artikel 10

Met het oog op de ondersteuning en vorming van leerlingen en studenten zorgen de gesubsidieerde koepelverenigingen voor :

- bijdragen in een kader- of ledenblad ;

Artikel 11

Op verzoek van de Vlaamse regering werkt de gesubsidieerde koepelvereniging mee aan onderzoeken, gericht op deelname aan of evaluatie van het participatiebeleid inzake onderwijs.

Artikel 12

Op verzoek van de Vlaamse regering brengt de koepelvereniging advies uit.

Artikel 13

De onder dit decreet erkende koepelverenigingen hebben een volledig informatierecht. De Vlaamse regering bezorgt de koepelvereniging alle documenten die zij nodig heeft voor haar werking.

HOOFDSTUK V

Controle en sancties

Artikel 14

Onverminderd de controle, zoals bepaald bij de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, inzonderheid de artikelen 55 tot 58, oefenen de bevoegde verificatiediensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, departement Onderwijs, het toezicht en de controle uit op de aanwending van de subsidies door de koepelverenigingen.

Artikel 15

De ten onrechte verkregen subsidies of subsidies die niet correct werden aangewend, worden na een procedure, vastgelegd door de Vlaamse regering, door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap,

departement Onderwijs teruggevorderd van de betrokken koepelverenigingen.

Een terugvordering verjaart na verloop van één jaar, te rekenen vanaf 1 januari volgend op de betalingsdatum, tenzij de terugbetaling binnen die termijn werd gevraagd.

In afwijking van het tweede lid is de verjaringstermijn dertig jaar in geval van valse verklaringen die de berekening van de subsidies beïnvloed hebben.

HOOFDSTUK VI

Inwerkingtreding

Artikel 16

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2000.

Gilbert VANLEENHOVE

Marleen VANDERPOORTEN

René SWINNEN

Chris VANDENBROEKE

Ludo SANNEN
